

NSG Richtlijn

Geluidshinder van dieren

In Nederland zijn geen wettelijke normen voor burenlawaai van kracht. In geschillen tussen burens is hier wel een grote behoefte aan. Om dit handen en voeten te geven is binnen de Nederlandse Stichting Geluidshinder een standpunt ontwikkeld voor de twee meest voorkomende geluidshinder zaken m.b.t. dierengeluiden die in dit document wordt beschreven.

Inleiding

Samen met muziek en loopgeluid staan huisdieren in Nederland in de top-3 van bronnen van burenlawaai. De meeste hinder is afkomstig van honden. Dat heeft niet alleen te maken met het geluid maar ook met het grote aantal. Er zijn meer dan 2,2 miljoen honden in ons dichtbevolkte land.

Die hinderhoofdrol neemt niet weg dat ook andere huisdieren flink harde of op z'n minst storende geluiden kunnen veroorzaken, zoals hanen, ganzen, (valk)parkieten, maar ook eenden, pauwen, duiven en zelfs blatende schapen.

Het grote probleem is dat de brave beesten er zelf niets aan kunnen doen. Veel dieren maken geluid omdat het past in hun sociale gedrag. Hun geblaf, gekraai, gefluit, gekrijs of geblaas heeft betekenis voor soortgenoten, voor andere dieren en voor mensen.

Sommige halen je uit je slaap, andere maken het onmogelijk om rustig in je tuin te zitten. Een haan moet nu eenmaal veelvuldig kraaien bij het kriecken van de dag. Onder verschillende omstandigheden kan een hond maar blijven blaffen. De daarbij geproduceerde geluidsniveaus zijn niet voor de poes. Een kraaiende haan of blaffende hond produceert op korte afstand al snel een niveau van meer dan 100 dB(A).

De meeste dierenliefhebbers vinden dat vervelend. Aan andere kant zijn burens die er last van hebben beslist niet allemaal dierenhaters. Het is een probleem dat in goed overleg kan worden opgelost. Daarbij is de eigenaar uiteraard wel verantwoordelijk van zijn huisdier.

Zo horen dieren in een woonwijk 's nachts binnen, hetzij in huis, hetzij in een goed afgesloten nachthok. Maar ook overdag kunnen er restricties nodig zijn om de hinder zoveel mogelijk te beperken.

Hondengeblaf

Veruit de meeste klachten over geluidshinder door huisdieren gaan over blaffende honden. Honden zijn sociale dieren. De huishond ziet het gezin als zijn roedel. Zijn gedrag tegenover gezinsleden, bezoekers en passanten wordt in hoge mate bepaald door zijn natuur als roedelgenoot.

Laat honden niet onnodig alleen thuis. Vaak gaan honden janken en blaffen bij afwezigheid van hun baas of bazin, vooral als er iemand aan de deur komt. Sommige honden blaffen voortdurend. Vaak weet de baas of bazin dat niet. Vertel het daarom, ook omdat de eenzame hond ongelukkig is.

Laat de hond dus niet onnodig alleen thuis en informeer bij burens als dat wel het geval is of ze de hond gehoord hebben.

Sommige honden voelen zich onzeker in een stil huis.

Vaak helpt het dan hem een veilig onderkomen te geven in een afgesloten bench waar zijn mand en zijn eten en drinken staan.

Er zijn ook anti-blafl-halsbanden in de handel. Ze geven een elektrische prikkel als de hond blaft. Die dingen blijken inderdaad te werken, maar ze zijn feitelijk zeer dieronvriendelijk en ongewenst. Een andere minder onvriendelijke methode is het gebruik van een apparaat dat een hoge pieptoon afgeeft als je de hond tot de orde wilt roepen ook als deze blaft. Het kan een laatste redmiddel zijn als je hond niet op een gebruikelijke wijze kan controleren. Bespreek al deze zaken met een gekwalificeerde gedragsdeskundige van honden. Een goede hondentrainer kan je vertellen hoe je het geblaf van je hond afleert.

Beoordeling hinderlijkheid

Het geluid van een blaffende hond kan worden aangemerkt als een piekgeluid met een impulscomponent (korte toenames in de geluidsdruk (< 1 s) die significant uitkomen boven het achtergrondgeluidniveau).

Als het geluid van een blaffende hond net zo wordt beoordeeld als het geluid van een bedrijf, dan is een toeslag van 5 dB van toepassing. Op basis van onderzoek naar burengeluid is er echter wel enige ruimte om een hogere toeslag dan 5 dB toe te passen.

Volgens het rapport van de Gezondheidsraad uit 1997 kan voor impulsachtig geluid een aanpassingsfactor tussen 5 en 12 dB worden gebruikt om de verwachte extra hinder wegens schrik- of aandachtsreacties tot uitdrukking te brengen. Dit komt ook overeen met de voorgestelde aanpassingsfactoren in de Internationale norm ISO 1996-2 Annex 1.

Bij het beoordelen van industrielawaai in Nederland ligt de impuls toeslag van 5 dB aan de onderkant van deze bandbreedte. De bovenkant van de bandbreedte, de 12 dB, wordt toegepast bij schietgeluid.

Voor het geluid van blaffende honden is een waarde in het midden, een toeslag van 8,5 dB, dan ook te rechtvaardigen omdat het geluid impulsachtig is.

Hoe lang mag een hond blaffen?

Hoe langer een hond blaft hoe meer hinder. Om daar enig houvast in te krijgen kan gebruik worden gemaakt van de geluidgrenswaarden die voor bedrijven gelden.

Blaftijd buiten

Voor bedrijfsmatige activiteiten mag het gemiddeld geluidsniveau bij de gevel van woningen overdag niet meer bedragen dan 50 dB(A), 's avonds niet meer dan 45 dB(A) en 's nachts 40 dB(A).

In onderstaand rekenvoorbeeld kan dan op de volgende wijze de maximale blaftijd worden bepaald. Hierin is het geluidniveau van de hond gesteld op 65 dB(A) op de gevel¹ van de woning.

¹ Dit moet vastgesteld worden door een geluidmeting en kan dus wisselen

Het over de tijd gemiddelde kan worden teruggebracht door de blaftijd te beperken. Afhankelijk van de overschrijdingen levert dat het volgende beeld:

Periode van de dag	Overschrijding	Toeslag	Reductiefactor in tijd*	Blaftijd
Dag (07.00 – 19.00 u)	15 dB(A)	8,5 dB(A)	$30 \times 7 = 210$	$720/210 = \pm 3,5$ min.
Avond (19.00 – 23.00 u)	20 dB(A)	8,5 dB(A)	$100 \times 7 = 700$	$240/700 = \pm 0,35$ min.
Nacht (23.00 – 07.00 u)	25 dB(A)	8,5 dB(A)	$300 \times 7 = 2100$	$480/2100 = \pm 0,1$ min.

* Reductiefactor in tijd = tijd vanwege overschrijding norm + tijd vanwege toeslag impuls

Met deze uitkomsten komt het erop neer dat een hond die overdag (tussen 7 en 19 uur) in een buurtuin langer blijft blaffen dan 3 minuten en 30 seconden een zekere grens overschrijdt. In de avond (19-23 uur) is meer dan 21 seconden al te lang en 's nachts (23-7 uur) is een paar keer blaffen te veel. Dus houdt een hond 's avonds en 's nachts binnen en zorg ervoor dat 'ie dan zo min mogelijk blaft.

Blaftijd binnenshuis

De grenswaarden voor binnen liggen 15 dB(A) lager dan die voor buiten. Dus overdag is dat een waarde van 35 dB(A), 's avonds 30 dB(A) en 's nachts 25 dB(A).

In een gestoffeerde woonkamer komt een blaffende hond over een korte periode aan een gemiddeld geluidniveau van 95 dB(A)¹. De geluidisolatie tussen woningen ligt in de orde grootte van 50 dB(A)¹.

Als wordt uitgegaan van deze waarden dan bedraagt het blafniveau in de buurwoning 45 dB(A).

Het over de tijd gemiddelde kan worden teruggebracht door de blaftijd te beperken. Afhankelijk van de overschrijdingen levert dat het volgende beeld:

Periode van de dag	Overschrijding	Toeslag	Reductiefactor in tijd*	Blaftijd
Dag (07.00 – 19.00 u)	10 dB(A)	8,5 dB(A)	$10 \times 7 = 70$	$720/70 = \pm 10,3$ min.
Avond (19.00 – 23.00 u)	15 dB(A)	8,5 dB(A)	$30 \times 7 = 210$	$240/210 = \pm 1,1$ min.
Nacht (23.00 – 07.00 u)	20 dB(A)	8,5 dB(A)	$100 \times 7 = 700$	$480/700 = \pm 0,7$ min.

* Reductiefactor in tijd = tijd vanwege overschrijding norm + tijd vanwege toeslag impuls

Met deze uitkomsten komt het erop neer dat een hond die overdag in een buurwoning langer blijft blaffen dan 10 minuten een zekere grens overschrijdt. In de avond is meer dan 1 minuut al te lang en 's nachts is een paar keer blaffen te veel. Dus zorg dat een hond 's avonds en 's nachts zo min mogelijk blaft.

Kippen met haan

Hanen kraaien luid en meestal veelvuldig bij het eerste ochtendgloren. Dat mag op een boerderij in het open buitengebied een passend begin van de dag zijn, maar in kleine stadstuinen dichtbij slaapkamerramen in een woonwijk kan het een gekmakende plaag worden. Want zo'n haan begint in de zomer al om een uur of vijf met kraaien.

Op een boerenbedrijf situeert men de kippen en hanen daarom natuurlijk niet onder het slaapkamerraam. Hoe verder verwijderd van dat raam, hoe lager het geluidniveau en hoe minder de kans dat je wakker wordt gekraaid.

Een aantal mensen wordt wakker als een kortdurend geluid in de slaapkamer een niveau bereikt van zo'n 45 dB(A). De ontwaakreacties nemen toe als dat geluid veelvuldig repeterend optreedt en dat gebeurt bij een kraaiende haan 's morgens vroeg. Wil je er echt zeker van zijn dat mensen niet wakker worden door het gekraai dan moet je streven naar een geluidsniveau dat een waarde van $L_{Amax} = 40$ dB(A) in de slaapkamer niet overschrijdt.

De gevel van de slaapkamer houdt met het raam op ventilatiestand zo'n 15 dB(A) tegen. Dus voor de gevel mag het geluidsniveau niet hoger zijn dan 55 dB(A).

Vlakbij de haan op een metertje afstand bedraagt het geluidsniveau zo'n 90 dB(A)². Je moet dus zo'n 35 dB(A) kwijtraken tussen de haan en de gevel van de meest nabij gelegen woning. Afhankelijk van bodemdemping, reflecties en mogelijke afschermingen moet die afstand meer dan 50 meter bedragen.

Om ontwaakreacties te voorkomen moet de afstand tussen kippenhok met vrijlopende haan en een slaapkamerraam meer dan 50 meter zijn en/of mag het maximale geluidniveau op de gevel van een woning niet meer bedragen dan 55 dB(A) L_{Amax} .

Nederlandse Stichting Geluidshinder
21 augustus 2019

Ing. E. Roelofsen B.Sc.
Directeur / deskundige geluid

² Metingen wijzen uit dat het bronvermogen van een kraaiende haan $L_{wmax} = 100$ dB(A) bedraagt